

Poremećaj izazvan iznimnim stresom koji nije drukčije specificiran (engl., DESNOS) u hrvatskih ratnih veterana s posttraumatskim stresnim poremećajem: istraživanje parova

Iva Nemčić-Moro, Tanja Frančišković, Dolores Britvić, Miro Klarić, Iva Zečević

Cilj Odrediti prisutnost poremećaja izazvanog iznimnim stresom koji nije drukčije specificiran (engl., DESNOS) u hrvatskih ratnih veterana koji boluju od posttraumatskog stresnog poremećaja izazvanog sudjelovanjem u ratu (PTSP).

Postupci Istraživanje je uključilo 247 veterana rata u Hrvatskoj 1991.-1995. koji boluju od PTSP-a i bili su psihijatrijski ispitani u jednoj od 4 kliničke bolnice u Hrvatskoj za vrijeme jednog mjeseca 2008. Primijenjeni su sljedeći instrumenti za samo-procenu: Harvardski upitnik za traumu: hrvatska inačica (engl., The Harvard Trauma Questionnaire: Croatian Version), Strukturirani intervju za poremećaj izazvan iznimnim stresom (engl., Structured Interview for Disorder of Extreme Stress, SIDES-SR), i Mini međunarodni neuropsihijatrijski intervju (engl., Mini International Neuropsychiatric Interview).

Rezultati Na osnovi rezultata SIDES-SR-a, podijelili smo ispitanike u dvije skupine: skupina s PTSP-om ($n=140$) i skupina s PTSP-om i DESNOS-om ($n=107$). Četrdeset i tri posto ispitanika zadovoljilo je kriterije za DESNOS. Nije bilo značajne razlike između intenziteta posttraumatskih simptoma između skupine s PTSP-om i DESNOS-om i skupine koja je imala samo PTSP ($U=3733,5$, $P=0,001$). Ispitanici koji su imali i PTSP i DESNOS prijavili su značajno viši broj komorbidnih mentalnih poremećaja ($U=1123,5$, $P=0,049$) i dvostruko su češće prijavljivali komorbidnu depresiju s melankoličnim osobinama ($OR=2,109$, $P=0,043$), socijalnu fobiju ($OR=2,137$, $P=0,036$), ili panični poremećaj ($OR=2,208$, $P=0,015$).

Zaključak Naši rezultati pokazuju da se PTSP i DESNOS mogu pojavljivati u komorbiditetu, što nije u skladu s kriterijima ICD-10. Veći intenzitet simptoma i češći komorbiditet s ostalim psihijatrijskim poremećajima, pogotovo depresijom, paničnim poremećajima, i socijalnom fobijom zahtijevaju dodatne terapijske intervencije u procesu liječenja DESNOSA.